

แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้

รหัสวิชา 20000 – 1502

วิชา ประวัติศาสตร์ชาติไทย (1-0-1)

สอนชั่วโมงที่ 13-15/18

หน่วยที่ 6

ชื่อ ประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

กรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชอาณาจักรที่สี่ในยุคประวัติศาสตร์ของไทย พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชได้ปราบดาภิเษกขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์ ทรงสถาปนาราชธานีใหม่และทรงตั้งราชวงศ์จักรีขึ้นเป็นราชวงศ์ใหม่ การปกครองในระยะแรกเป็นการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ และมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

สมรรถนะประจำหน่วย

- แสดงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์
- เปรียบเทียบการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ของประวัติศาสตร์ชาติไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการเมือง การปกครองสมัยรัตนโกสินทร์
2. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยรัตนโกสินทร์
3. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับสังคมสมัยรัตนโกสินทร์
4. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมสมัยรัตนโกสินทร์
5. เพื่อให้เปรียบเทียบประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์กับสมัยอื่น ๆ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอธิบายความรู้เกี่ยวกับการเมือง การปกครองสมัยรัตนโกสินทร์ได้
2. นักเรียนสามารถอธิบายความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยรัตนโกสินทร์ได้
3. นักเรียนสามารถอธิบายความรู้เกี่ยวกับสังคมสมัยรัตนโกสินทร์ได้
4. นักเรียนสามารถอธิบายความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมสมัยรัตนโกสินทร์ได้
5. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์กับสมัยอื่น ๆ ได้

สาระการเรียนรู้

1. การเมือง การปกครองสมัยรัตนโกสินทร์
2. เศรษฐกิจสมัยรัตนโกสินทร์
3. สังคมสมัยรัตนโกสินทร์
4. วัฒนธรรมสมัยรัตนโกสินทร์

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้และเรื่องที่จะเรียนทำความเข้าใจกับนักเรียนในการกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล

2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

ขั้นสอน

3. ครูนำเสนอภาพ “พระบรมมหาราชวัง” โดยให้นักเรียนร่วมอภิปรายความรู้ที่เคยได้เรียนมาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์

4. ครูบรรยายในหัวข้อ

- การเมือง การปกครองสมัยรัตนโกสินทร์

ขั้นสรุป

5. ครูสรุปและสุ่มนักเรียนเพื่อซักถามความเข้าใจในบทเรียน

6. ทำแบบฝึกหัดท้ายบท

ชั่วโมงที่ 2-3

ขั้นนำ

1. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้และเรื่องที่จะเรียนทำความเข้าใจกับนักเรียนในการกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล

2. ครูนำนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาจากความเดินในคาบที่แล้ว

ขั้นสอน

3. ครูบรรยายในหัวข้อ

- เศรษฐกิจสมัยรัตนโกสินทร์
- สังคมสมัยรัตนโกสินทร์
- วัฒนธรรมสมัยรัตนโกสินทร์

ขั้นสรุป

4. ครูสรุปและสุ่มนักเรียนเพื่อซักถามความเข้าใจในบทเรียน

5. ทำแบบฝึกหัดท้ายบท
6. ทดสอบหลังเรียนประจำหน่วย

การบูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความพอประมาณ
 - ปริมาณใบงานและแบบฝึกหัด เหมาะสมกับเวลา
2. ความมีเหตุผล
 - ผู้เรียนพิจารณาเนื้อหาและคำตอบในการตอบคำถามในการทำใบงานและทำแบบทดสอบในแต่ละข้อ
3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
 - การร่วมกันวางแผนในการทำงานกลุ่ม
4. เงื่อนไขความรู้
 - ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา
5. เงื่อนไขคุณธรรม
 - ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ ความสนใจใฝ่รู้ ความรับผิดชอบ และความคิดสร้างสรรค์

การบูรณาการกับมาตรฐานสถานศึกษา 3 ดี

1. ด้านประชาธิปไตย
 - ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกกลุ่มตามความสมัครใจ
 - ผู้เรียนแสดงและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
2. ด้านคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นไทย
 - ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ ความสนใจใฝ่รู้ ความรับผิดชอบ และความมีวินัย
3. ด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด
 - ผู้เรียนใช้เวลาในการทำงานผลการปฏิบัติกิจกรรมและตอบคำถามท้ายกิจกรรม รวมทั้งทำแบบฝึกหัดส่งในสัปดาห์ถัดไป

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย
2. ภาพพระบรมมหาราชวัง

หลักฐานการเรียนรู้

หลักฐานความรู้

1. ผลการทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน
2. ผลการทำแบบฝึกหัดท้ายบท

หลักฐานการปฏิบัติงาน

1. แบบฝึกหัดท้ายบท
2. การทำใบงาน

การวัดผลประเมินผล

การวัดผล

1. สังเกตพฤติกรรมการแสดงและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ความกระตือรือร้น การปฏิบัติงานอย่างระมัดระวังและมีความสะอาด การมีความคิดหลากหลายในการแก้ปัญหา โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

2. ตรวจใบงาน
3. ตรวจแบบฝึกหัด โดยใช้ใบเฉลยแบบฝึกหัด
4. ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

การประเมินผล

นักเรียนที่ได้คะแนนร้อยละ 60 ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมิน

บันทึกหลังการสอน

1. ข้อสรุปหลังการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหาอุปสรรคที่พบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. แนวทางแก้ปัญหาและหรือพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมฝึกหัดหน่วยที่ ๖

จงสรุปความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ประจำหน่วยแผนผังมโนทัศน์

จงตอบคำถามให้สมบูรณ์

๑. อธิบายการเมือง การปกครองสมัยรัตนโกสินทร์

.....

.....

.....

๑.๑ การเมืองการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีลักษณะอย่างไร

๑.๒ การปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ ๕ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองอย่างไรบ้าง

๑.๓ จงอธิบายปัจจัยที่ทำให้ไทยไม่ตกเป็นเมืองขึ้นของชาติตะวันตก

๒. อธิบายเศรษฐกิจสมัยรัตนโกสินทร์

๒.๑ พระคลังสินค้ามีบทบาทอย่างไรบ้าง

๒.๒ จงอธิบายลักษณะเงินตราในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจไทยตั้งแต่ฉบับแรกจนถึงฉบับปัจจุบันมีผลต่อไทยอย่างไรบ้าง

๓. อธิบายสังคมสมัยรัตนโกสินทร์

.....

.....

.....

.....

๓.๑ ชนชั้นในสังคมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

๓.๒ การปฏิรูปประเทศส่งผลอย่างไรต่อสังคมไทยบ้าง

.....

.....

๓.๓ จงอธิบายลักษณะสังคมไทยในปัจจุบัน

.....

.....

๔. อธิบายวัฒนธรรมสมัยรัตนโกสินทร์

.....

.....

.....

.....

๔.๑ วัฒนธรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

๔.๒ การปฏิรูปประเทศส่งผลอย่างไรต่อวัฒนธรรมไทยบ้าง

.....

.....

๔.๓ อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ส่งผลอย่างไรต่อสังคมวัฒนธรรมในปัจจุบัน

.....

.....

.....

แบบทดสอบ ก่อน/หลังเรียน หน่วยที่ ๖ ประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียงคำตอบเดียว

๑. พระมหากษัตริย์ไทยพระองค์ใดได้รับการยกย่องว่าเป็น “เจ้าสัว” และ “บิดาการค้าไทย”

ก. รัชกาลที่ ๒

ข. รัชกาลที่ ๓

ค. รัชกาลที่ ๔

ง. รัชกาลที่ ๖

๒. วัดที่ได้ชื่อว่าเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทยคือวัดใด

ก. วัดพระแก้ว

ข. วัดสุทัศน์เทพวราราม

ค. วัดราชโอรสาราม

ง. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

๓. การริเริ่มกิจการธนาคารของไทยเป็นแห่งแรกในสมัยรัชกาลที่ ๕ คือชื่อใด

ก. บุคคลลัภย์

ข. บริษัท แบงก์สยามกัมมาจล จำกัด

ค. ธนาคารไทยพาณิชย์

ง. ธนาคารออมสิน

๔. ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อใด

ก. ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๕

ข. ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๔

ค. ๒๔ พฤษภาคม ๒๔๗๕

ง. ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕

๕. โรงเรียนสำหรับชาวบ้านแห่งแรกของไทยคือโรงเรียนใด

ก. โรงเรียนสวนกุหลาบ

ข. โรงเรียนมหาวชิราวุธ

ค. โรงเรียนวรนารีเฉลิม

ง. โรงเรียนมหรรณพาราม

๖. เหตุการณ์การชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตยครั้งยิ่งใหญ่ของนิสิตนักศึกษาเกิดขึ้นเมื่อใด

ก. ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๓๕

ข. ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖

ค. ๑๑ กันยายน ๒๕๓๕

ง. ๒๕ มิถุนายน ๒๕๓๕

๗. เหตุผลสำคัญที่ทำให้ไทยรักษาอธิปไตยรอดพ้นไม่ตกเป็นอาณานิคมของประเทศตะวันตกมาได้เนื่องจากอะไร

ก. ได้รับความช่วยเหลือจากจีน

ข. ได้รับความช่วยเหลือจากอเมริกา

ค. ชาตินิยมไทยเป็นรัฐกึ่งชน

ง. มีภูมิประเทศที่เข้าถึงได้ลำบาก

๘. การเปลี่ยนนามรบเป็นนามการค้า เกิดขึ้นในสมัยนายกรัฐมนตรีท่านใด

ก. พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

ข. พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

ค. นายชวน หลีกภัย

ง. พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร

๙. สงครามเก้าทัพ เกิดขึ้นในรัชสมัยใด และเป็นการทำสงครามกับชาติใด

ก. สมัยรัชกาลที่ ๑, พม่า

ข. สมัยรัชกาลที่ ๒, พม่า

ค. สมัยรัชกาลที่ ๓, เขมร

ง. สมัยรัชกาลที่ ๒, มลายู

๑๐. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕

ก. การตื่นตัวของชนชั้นกลาง

ข. ชนชั้นกลางบางกลุ่มได้รับการศึกษาสมัยใหม่จากต่างประเทศ

ค. วิธีการของรัฐบาลในการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ

ง. เกิดการขัดแย้งแตกแยกในด้านความคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงกองทัพระหว่างกลุ่มผู้มีอำนาจ

๑๑. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับสภาพสังคมในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ก. มีการแบ่งชนชั้นทางสังคม

ข. มีลักษณะคล้ายคลึงกับสังคมอยุธยา

ค. มีวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนและการศึกษา

ง. มีการรับอารยธรรมแบบตะวันตกเข้ามาปฏิบัติกันอย่างแพร่หลาย

๑๒. สมเด็จพระเจ้าฟ้ามงกุฎได้จัดตั้งคณะสงฆ์ใหม่ขึ้นในประเทศไทย คือนิกายใด

ก. นิกายธรรมยุต

ข. นิกายมหายาน

ค. นิกายหินยาน

ง. นิกายเถรวาท

๑๓. วีรกรรมของคุณหญิงโม (ท้าวสุรนารี) เกิดขึ้นในสมัยใด

ก. รัชกาลที่ ๑

ข. รัชกาลที่ ๒

ค. รัชกาลที่ ๓

ง. รัชกาลที่ ๔

๑๔. พระมหากษัตริย์พระองค์ใดที่เสด็จต่างประเทศเป็นพระองค์แรก

ก. รัชกาลที่ ๔

ข. รัชกาลที่ ๕

ค. รัชกาลที่ ๖

ง. รัชกาลที่ ๗

๑๕. สาเหตุสำคัญที่ทำให้สงครามระหว่างไทยกับพม่าต้องยุติลงโดยสิ้นเชิงคืออะไร

ก. พม่าตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ

ข. พม่าเกรงกลัวว่ามีพระมหากษัตริย์ไทย

ค. พม่าปิดประเทศเพื่อแก้ไขปัญญาชนกลุ่มน้อย

ง. พม่าเปลี่ยนระบอบการปกครองเป็นสังคมนิยม

๑๖. สนธิสัญญาเบาว์ริงส่งผลดีต่อไทยมากที่สุดในด้านใด

ก. การเมือง

ข. เศรษฐกิจ

ค. การปกครอง

ง. สังคมและ

วัฒนธรรม

๑๗. การต่างประเทศของไทยสมัยสงครามเย็นไทยดำเนินนโยบายร่วมมือกับประเทศใด

ก. จีน

ข. เกาหลีเหนือ

ค. สหรัฐอเมริกา

ง. สหภาพโซเวียต

๑๘. การที่ทางราชการกำหนดให้วันที่ ๖ เม.ย. ของทุกปีเป็นวันจักรี และหยุดราชการ ๑ วัน

เนื่องมาจากเหตุผลในข้อใด

ก. เป็นวันสวรรคตของ ร.๑

ข. เป็นวันพระราชสมภพของ ร.๑

ค. วันขึ้นครองราชสมบัติของ ร.๑

ง. วันสถาปนาราชวงศ์จักรีของ ร.๑

๑๙. การค้าแบบรัฐบรรณาการ เป็นการค้าระหว่างไทยกับชาติใด

ก. จีน

ข. ลาว

ค. พม่า

ง. โปรตุเกส

๒๐. สมัยรัตนโกสินทร์มีชาวต่างชาติเข้ามาอาศัยเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะชาวจีนทำให้ทางราชการ

ต้องควบคุมชาวจีนด้วยวิธีใด

ก. เกณฑ์แรงงาน

ข. จ่ายเงินผูกปี

ค. กำหนดพื้นที่อยู่อาศัย

ง. ตั้งหน่วยงานควบคุมคนจีนโดยเฉพาะ